

Солтис О. В., курсант 3-го курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: професор кафедри оперативної-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук *Марков М. М.*

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В СЕКТОРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Протягом останніх двадцяти років значно актуалізувалося питання гендерної рівності. Встановлення рівноправності між жінкою та чоловіком має тривалу історію та велику кількість змін за період існування людства. Принцип рівності є одним із фундаментальних у забезпеченні прав і свобод людини, тому він закріплений у конституціях багатьох держав для забезпечення рівних прав і свобод між людьми протилежної статі. І хоча цей принцип закріплює і Конституція нашої держави, для українського народу це питання є досить болючим. Адже, попри сприйняття ідеї рівності всіх людей у їх правах, незважаючи на колір шкіри, расу, національність, політичні погляди, віросповідання, стать, матеріальні надбання, або ж коли йдеться про збори сексуальних меншин або вибір «кращої мови», вищезазначений принцип втрачає свою значущість.

Загалом гендерна рівність – це рівні права людини для кожного члена суспільства без огляду на його стать, що виявляється в різних сферах життя людини: політичному, економічному, науковому, культурному та інших.

В українському суспільстві гендерну проблематику прийнято асоціювати із «жіночими» проблемами. І хоча таке уявлення досить хибне, все ж дискримінація жінок за ознакою статі досить очевидна. Наведемо кілька фактів: дві третини всієї роботи у світі виконують жінки, за що вони отримують лише 5 % світових прибутків; жінок на керівних посадах усіх рівнів – менше 30 %; за умови наявності однакової кваліфікації з чоловіком, саме жінку, зазвичай, не наймають на роботу; державна служба в Україні має жіноче обличчя.

З початку окупації Кримського півострову, проведення антитерористичної операції на Сході України, функціонування органів державної влади, установ та організацій в умовах особливого періоду значно вплинули на структуру сучасного Українського суспільства, зокрема на руйнацію стереотипних уявлень щодо соціальних ролей осіб протилежної статі. За більше ніж чотири роки особливого періоду участь жінок в обороні держави та забезпеченні національної безпеки України стала для суспільства радше нормою, ніж винятком. Сьогодні жінки безпосередньо приймають участь у воєнних діях (в зоні проведення антитерористичної операції), а також займаються врегулюванням конфлікту та встановлену миру, збереженні територіальної цілісності України, беруть активну участь в політичному, волонтерському та власне військовому житті держави.

За останні роки кількість жінок, які бажають служити в Збройних силах України, в лавах Національної поліції, Національної гвардії України і в структурі МВС загалом, значно зросла. Так, станом лише на квітень 2016 року службу в зоні проведення антитерористичної операції пройшли більше ніж 1,5 тис. жінок-військовослужбовців.

У системі Міністерства внутрішніх справ України працюють 296 248 осіб, із яких 69 519 жінок, що становить 23,5 %. В органах Національної поліції працюють майже 22 % жінок. Кількість жінок в органах та підрозділах служби цивільного захисту становить 12,5 % від загальної чисельності, в апараті ДСНС – 47,2 %. У Державній прикордонній службі 24 % особового складу – жінки, з яких 13 % – офіцери.

Забезпечення гендерної рівності є невід’ємним елементом у будівництві безпечного та мирного майбутнього країни та світової спільноти в цілому. На сьогоднішній день, Україна активно працює для повного забезпечення реалізації гендерної рівності. Одним із основних досягнень є створення нормативно-правової бази з питань гендерної рівності, розробляються та реалізуються державні програми забезпечення гендерної рівності, набуває розвитку національний механізм забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, який складається

із законодавчого, центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, інституту радників з гендерних питань та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини і передбачає співпрацю з громадськими організаціями; посилення сектору громадських організацій, що займаються проблемами гендерної рівності та розширенням прав і можливостей жінок, відбувається одночасно із підвищенням гендерної чутливості неурядового сектору загалом. Збільшується кількість громадських організацій, спрямованих як безпосередньо на розширення прав і можливостей жінок і чоловіків, так і на включення гендерних підходів до інших їхніх ініціатив та проєктів. Окремим досягненням є розвиток гендерної освіти. За підтримки Європейського Союзу і Організації об'єднаних націй було розроблено методологію та проведено вдосконалення навчальних програм, матеріалів та посібників, розроблено навчальні курси з питань гендерної рівності для учнів старших класів середніх шкіл і студентів ВНЗ, створено п'ять кафедр гендерних досліджень та понад 20 гендерних освітніх центрів. В Україні вдалося створити систему запобігання та протидії гендерному насильству.

З огляду на наявні тенденції, зосередження уваги на дискримінаційному аспекті в порядку денному країни, нині для нашої держави гендерна рівність є однією з наскрізних цілей і залишається досить нагальним завданням.